N° 67. 1861.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 4 Junij.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags.
Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs per drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De inzending van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens.

UITGEVERS:
DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte doodbekendmakingen enz. van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent; met 35 cent zegelregt voor elke plaatsing. De betaling geschiedt kontant. Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.

F. ALLEWIJNS EN ZOON GOES BOEKHANDEL

[illegible]

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 3 junij.

De algemeene repetitien voor het Zesde zeeuwsch muziekfeest zijn reeds heden aangevangen, nadat gisteren avond en heden een groot deel van de medewerkenden per stoomboot alhier was aangekomen. Het comité tot regeling van het feest had zich gisteren om de feestelingen te verwelkomen, met eene sloep naar het eind der haven doen roeijen, en was daar op de stoomboot overgegaan.

Met den meesten spoed is men heden begonnen het orchest te plaatsen en de Koorkerk verder voor het feest in te rigten. Er is grond om te verwachten dat het lokaal uitmuntend zal voldoen.

Door de alhier gevestigde rederijkerskamer Concordia is in hare jongste vergadering besloten, het tienjarig bestaan dier kamer, op den 21 october e. k., feestelijk te vieren.

Eenige dagen geleden maakten wij melding van de oprigting van eene tirailleur-kompagnie bij de schutterij te 's Hage. Thans wordt ons medegedeeld dat reeds in het vorige jaar, onmiddellijk na de invoering der nieuwe excercitie-reglementen bij de schutterij te Vlissingen, uit slechts ééne kompagnie bestaande, een tirailleur-peloton gevormd is, dat zich gedurende den zomer, zoo wel in het schijfschieten als in het praktisch tirailleren in de duinen geoefend heeft, welke oefeningen vermoedelijk ook in dit jaar zullen worden voortgezet.

De verkiezing van een lid voor de tweede kamer der staten generaal in het hoofdkiesdistrict Gouda, noodig omdat jhr. mr. W. M. de Brauw de betrekking van officier van justitie te 's Gravenhage heeft aanvaard, is bepaald op 18 dezer, en des noodig de herstemming op 2 julij.

Z. K. H. de kroonprins der Nederlanden is zaturdag weder in de residentie terug gekeerd, na in zijne betrekking van inspecteur van het wapen der kavallerie de verschillende bezettingen van dat wapen in oogenschouw genomen te hebben.

Zaturdag ochtend zijn de rijtuigen en paarden van H. M. de koningin-moeder van 's Gravenhage naar Soestdijk vertrokken. H. M. denkt aldaar een geruimen tijd te vertoeven.

In het 's Gravenhaagsche bosch heeft men reeds een aanvang gemaakt met de toebereidselen voor eene prachtige illuminatie, welke aldaar, ter gelegenheid van den aanstaanden verjaardag van H. M. de koningin, van wege de gemeente zal worden ontstoken.

Volgens de Amsterdamsche courant zal de eerste voorstelling van mevrouw Ristori aldaar op donderdag 13 dezer gegeven en alsdan opgevoerd worden Maria Stuarda. De tweede voorstelling is bepaald op dingsdag 18 dezer, en zal bestaan in Giudita.

De commissie van beheer voor de tentoonstelling van kunstwerken te 's Gravenhage heeft bekend gemaakt dat tot leden der jury van bekrooning zijn benoemd: de heeren W. D. A. M. baron van Brienen van de Groote Lindt. mr. C. Vosmaer, J. de Vos Jz., D. Meijer, D. Bles en C. Springer, terwijl de heer burgemeester jhr. mr. F. G. A. Gevers Deynoot als voorzitter is gekozen.

De heer A. C. G. Vermeulen te Rotterdam, stichter en algemeene secretaris der Maatschappij tot bevordering der toonkunst, is benoemd tot eerelid van de Muziek-akademie te Stockholm.

Donderdag namiddag heeft een zwaar onweder zich boven de stad Arnhem ontlast; de bliksem is op enkele punten ingeslagen, doch heeft geen brand veroorzaakt. Eene koe werd aan den klingelbelkschen tol doodgeslagen. Te Huissen werd door den regen de processie wegens den sakramentsdag verkort, en zag men op den Rijn een waterhoos.

Op den zelfden dag [illegible] ten 5 ure, zoo meldt men van den Boven Rijn, boven de omstreken van Homburg, Bonames en Kahlbach een onweder te zamen, dat in eene wolkbreuk veranderde, waardoor het plaatsje Kahlbach vier voet diep onder water werd gezet. (*Utrechtsche courant.*)

Men schrijft uit Zalt-Bommel van 31 mei aan de Amsterdamsche courant.

„De aardappelen staan hier in den Bommelerwaard uitmuntend. Heden heeft zelfs een landbouwer gerooid en verzonden. [illegible] kersen een zeer grooten pluk, terwijl er reeds koopers zijn aangekomen om ze naar Engeland uit te voeren."

Daar de leden der kamer van koophandel te Leeuwarden niet van hun besluit willen terugkomen, waarbij zij wegens verschil met den raad hun ontslag hebben genomen, en de verkiezing eerst in november kan plaats hebben, zal er tot dien tijd een secretaris van de kamer van koophandel wezen, zonder dat er eene kamer is. Het geschil dat de raad ook met het collegie van brandmeesters had (zegt de Nieuwe rotterdamsche courant) is uit den weg geruimd, en men hoopt dat collegie te behouden.

Benoemingen en besluiten.

LEGER. Benoemd bij de landmagt tot apotheker 3e klasse de heer H. Feenstra te Leeuwarden. Op verzoek eervol ontslag verleend aan den eersten luitenant der artillerie A. F. J. A. baron van der Duyn, thans non-actief.

MARINE. Benoemd tot officier van gezondheid 3e klasse de heer J. Myers, genees- en heelkundige.

RIDDERORDEN. Benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw de heer dr. W. F. P. Kiehl, president der provinciale geneeskundige commissie te 's Gravenhage, en mr. H. O. Feith, archivaris der provincie Groningen. Tot ridder der orde van de Eikenkroon, de heer C. M. Overgaauw, sedert 25 jaren voorzitter van hoofdlieden over de brandweer te Rotterdam. Tot officier dier orde de kapitein H. A. A. van Ryssen van den staf der artillerie.

HOUTVESTERIJ. Pensioen verleend aan W. J. P. baron Sloet van Toutenburg, gewezen opperhoutvester, ad f 2413.

NOTARIAAT. Benoemd tot notaris binnen het arrondissement Goes, ter standplaats de gemeente Sas van Gent, S. A. de Smidt, kandidaat-notaris en gemeente-ontvanger te Schoondijke.

Kerk- en schoolnieuws.

De algemeene synodale commissie der nederduitsch hervormde kerk, wier voorjaars-vergadering den 27 mei laatstl. gesloten is, heeft van den minister voor de zaken der hervormde eeredienst mededeeling ontvangen van eenen algemeenen maatregel, door hem genomen, om de gemeenten waar kosterijgoederen bestaan, bij het ongeschonden bezit van deze goederen te handhaven. Ook is bij haar ingekomen het verslag van gecommitteerden tot de bijbelvertaling (N. T.) waardoor zij vernam dat de onderscheidene sectien der vertalers hunne taak òf reeds volbragt hadden òf nog in den loop dezes jaars zouden hebben afgewerkt, en dat in de onlangs gehoudene zamenkomst van het moderamen en vier vertalers besloten was om nog eene commissie van twee leden met de eindredactie te belasten. De synodale commissie vond hierin het bewijs, dat gecommitteerden niets wilden doen ontbreken aan de degelijkheid van het belangrijke werk, en werd door verdere mededeelingen in hare overtuiging versterkt, dat de kerk zich eens over dezen arbeid zal verblijden en geenszins klagen dat men zich niet meer tot de uitgave haast.

Marine en leger.

De Nieuwe courant van den Helder, Nieuwe Diep, Willemsoord, enz. meldt dat Zr. Ms. instructiebrik Urania, aan boord hebbende de adelborsten 2e klasse van het Koninklijk instituut voor de marine, heden naar den Kuil van Marken zal vertrekken voor een instructietogt. De état-major bestaat uit den luitenant ter zee 1e klasse J. J. Boelen, kommandant, luitenant ter zee 2e klasse J. Spanjaard, eerste officier, officier van gezondheid 3e klasse A. M. Grondhout, en adjunct-administrateur H. L. F. Pisuisse.

— Door den minister van oorlog is bepaald, dat aan de troepen die dit jaar in de verschillende kampen zullen vereenigd worden, even als ten vorigen jare heeft plaats gehad, geen jenever, maar in stede daarvan des morgens vóór den aanvang der exercitien een warme drank, uit melk en koffij bestaande, zal moeten verstrekt worden.

— Volgens de Utrechtsche courant, heeft zich in het nieuwe machine-gebouw te Nieuwediep, bestemd om de beide dokken droog te malen, eene verzakking geopenbaard.

Burgerlijke stand.

Vlissingen, van 25 mei tot 1 junij.

Gehuwd: E. Nobels, jm. 30 j. met M. W. van Holthuijsen, jd. 29 j. A. van Wijck, weduwn. van M. de Winde, 26 j. met P. Verheijke, jd. 29 j. P. J. Gilbers, jm. 30 j. met C. M. Dermijn, jd. 18 jaren.

Bevallen: W. Hooze, geb. Ellefrinck, z. C. E. Loesberg, geb. Donsen, z. L. A. Tant, geb. de Kindes, d. J. C. van der Harst, geb. Fenijn, d. N. A. Sohier, geb. Herman, dochter.

Overleden: A. Vogel, z. 6 m. M. van Houten, z. 3 j. G. van der Harst, d. 3 d. C. Tieleman, jm. 48 j. J. M. Vink, weduwe van J. Berghstijn, 83 jaren.

Goes, van 25 mei tot 1 junij.

Gehuwd: P. P. Mulder, jm. 22 j. met J. de Jonge, jd. 28 j. M. Plokker, jm. 34 j. met J. A. Brandt, jd. 30 j. P. Johannissen, jm. 55 j. met A. Sterk, jd. 34 j.

Bevallen: C. Bak, geb. Danielse, z. A. Hubregtse, geb. Reijnhout, d. J. Oosterdag, geb. Remie, z. J. de Jonge geb. Steutel, z. J. Dekker, geb. de Jonge, z. M. Walker, geb. Eversdijk, d. P. van Lier, geb. Molhoek, d.

Overleden: F. Sanderse, d. 13 j. J. Kopmels, d. 17 j. A. D. C. de Witte, d. 3 m. H. van der Wart, d. 3 m. C. Otte, z. 20 m. J. P. Boddingius, vrouw van J. G. Dobbelaere, 29 j.

Zierikzee, van 25 mei tot 1 junij.

Bevallen: N. van Sas, geb. Quist, d. C. Broeksmit, geb. Voorbeijtel Cannenburg, z. A. E. Paulus, geb. Mauritsz Ganderheijden, d. M. E. Timmersman, geb. Franse, z. A. Enzlin, geb. Costandre, d. levenloos.

Overleden: J. Baskelau, d. 9 m. E. C. Vungmans, d. 9. m.

Hulst, van 1 tot 31 mei.

Gehuwd: J. A. Meerschaert, jm. 30 j. met M. S. de Vilder, jd. 30 jaren.

Bevallen: T. Picavet, geb. Lagey, d. J. Lafeber, geb. van Sikkeleris, z. P. de Bruijn, geb. Platjouw, z. A. Blommaert, geb. de Kok, zoon.

Overleden: E. F. Pierssens, jm. 37 j. M. T. Freiser, weduwn. van R. Vonk, 62 j. D. de Kort, 16 maanden.

Verkoopingen en aanbestedingen.

Den 1 dezer is ter verkoop te Arnemuiden aangeboden een huis en erve, staande en gelegen in de Weststraat, wijk A no. 37; verkocht voor f 651.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure.
Mei — junij 1861.

Datum.	Wind. Rigting.	Wind. Kracht.	Barometer bij 0°.	Thermometer C.	betrekkelijke vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen in 24 u.	Laagste temperat. en verschil met de hoogste.	*Aanmerkingen.*
26	West.	2,5	762.2	15.8	0.65	8.69	0.0	—	
27	W. t. N.	4	764.9	15.6	0.78	10.35	0.0	—	
28	NO.t.O.	8	763.7	17.4	0.66	9.80	0.0	—	
29	NOost.	2	759.8	18.6	0.80	12.65	0.5	—	
30	N. t. O.	2	760.5	15	0.88	11.23	0.0	—	
31	W.NW.	0,5	762.1	14.6	0.74	9.16	0.0	—	
1	Z. ZW.	3	759.4	14.9	0.87	11.02	0.0	—	

Staten generaal.

EERSTE KAMER.

Zitting van vrijdag 31 mei.

De beraadslagingen liepen heden over het wetsontwerp tot nadere wijziging der postwet, inzonderheid tot invoering van het uniformport.

De verschillende sprekers waren onuitputtelijk in klagten over de leemten die nog in het postwezen bestonden, en legden eene zoo teedere zorg voor de schatkist aan den dag, dat zij maar niet besluiten konden het offer van vier ton te brengen, hetgeen de aanneming van het uniformport in de eerste jaren welligt eischen zou. De discussien waren van dien aard, dat men er aan moest twijfelen of de leden der kamer zich wel wilden laten overtuigen, en of er niet een parti pris bestond om deze wet, men mogt zeggen wat men wilde, af te stemmen.

De heer *van Tets van Goudriaan*, minister van financien, nam het eerst het woord en begon met zich te beklagen over de zeer zonderlinge handelwijze der kamer, die haar verslag over de postwet niet, als volgens gebruik, aan hem minister, had gezonden en hem dus als het ware had willen beletten de door haar opgeworpen bedenkingen te beantwoorden en te wederleggen.

Het grootste bezwaar, dat men had weten aan te voeren, was het verlies dat de schatkist zou lijden. Doch dat verlies kon men rekenen, dat binnen zes of acht jaren hersteld zou zijn, daar de opbrengst der posterijen jaarlijks met f 75,000 vermeerderde. Zoo ongunstig was de toestand der financien niet, of dat verlies kan zeer wel gedragen worden, met het vooruitzigt dat het binnen eenige jaren door grooter voordeel zou worden opgewogen.

Het verslag sprak van de wenschelijkheid om liever eene der vele bestaande drukkende belastingen op te heffen, doch had ongelukkig vergeten te vermelden welke belasting men daarbij op het oog had. Dat deed er echter ook niet toe, want de opheffing van eene belasting zou een duurzaam verlies

voor de schatkist zijn, terwijl de invoering van het uniformport slechts een tijdelijk verlies zou te weeg brengen.

De minister geloofde dat eene verwerping van deze wet, in het gansche land, op zijn zachtst gezegd, eene algemeene verbazing zou te weeg brengen; want de vermindering van het briefport zou het onderling verkeer en daardoor handel en nijverheid bevorderen en ook op het gebied des geestes tot meerdere ontwikkeling leiden. De staat had het monopolie van het brieven-vervoer ten gerieve der ingezetenen, maar niets belette van de opbrengst van het postwezen eene bron van inkomsten voor den staat te maken, te meer omdat deze heffing gelijkmatig drukte op hem die er gebruik van maakte. Gelijkmatig briefport was in het verslag der kamer onbillijk genoemd, omdat dan de brieven op korteren afstand de meerdere kosten dragen, welke de brieven vereischen, langs de meest verwijderde afstanden vervoerd. Doch indien dit argument kracht had, dan meende de minister dat er niet slechts twee trappen van briefport moesten bestaan, maar dat deze tot in het oneindige zouden behooren te worden uitgebreid.

De thans voorgestelde verlaging van port zou het krachtigste middel zijn tot verbetering van de bestaande postdienst, waarop het verslag zoo zeer aandrong. Doch iedere verbetering moest in evenredigheid staan tot het nut, dat men er van kon verwachten. Het ware te veel gevergd om in gemeenten, waar dagelijks geene twee brieven aankomen, eene afzonderlijke postdienst te willen hebben. Het bestelloon ten platten lande, waarop ook aanmerking was gemaakt, was onmisbaar, omdat het vervoer van menigen brief, indien er geen bestelloon bestond, de schatkist, in plaats van een stuiver, welligt een gulden zou kosten.

De aanbevolene betere aansluiting der postdienst met het buitenland zou de minister ter harte nemen, doch hij zag geene noodzakelijkheid om uit de schatkist de buitensporige offers te brengen, die de Rijnspoorweg-maatschappij voor het herstel van hare nachttreinen eischt.

Wat de ook besprokene gedwongen frankering betrof, zag de spreker niet in, waarom men den ingezetenen een dwang zou opleggen. Wanneer eenmaal door den tijd de tegenzin tegen de gedwongen frankering was overwonnen, dan zou het tijd zijn om die in de wet op te nemen.

Ten slotte eenige zeer ondergeschikte aanmerkingen behandelende, zeide de minister, dat hij niet begreep waarom men nu bezwaar maakte tegen deze partiële wijziging der postwet, daar telkens dergelijke partiële wijzigingen zonder bedenking in andere wetten gemaakt worden; dat hij zou overwegen of door examens een waarborg kon verkregen worden voor bekwaamheid bij de postambtenaren; en dat de contrôle op het geldelijk beheer der postkantoren zoodanig was, dat er in de laatste dertig jaren slechts twee maal een geval van deficit in de kas was voorgekomen.

De heer *van Beeck Vollenhoven* was in beginsel niet tegen het uniformport, maar achtte de invoering nu ontijdig, beschouwde de opbrengst van het postwezen als eene bron van inkomsten voor den staat, oordeelde dat de verbetering van ons buitenlandsch postwezen door het te verwachten verlies zou worden tegengehouden, en klaagde over het gemis van nachttreinen op de spoorwegen en van eene behoorlijke aansluiting met het buitenland.

De heer *van Aylva van Pallandt* vreesde voor het verlies dat de schatkist zou lijden, en was overtuigd dat dit niet binnen een kort tijdsverloop vergoed zou worden.

De heer *van Swinderen* oordeelde dat men de opbrengst der posterijen niet behoorde te verminderen, eer het postwezen in de kleine gemeenten goed was geregeld en de bestelloonen afgeschaft waren.

De heer *van Andringa de Kempenaer* was tegen het beginsel van staatsmonopolie, en zag er nu tegen op, de schatkist een verlies te doen ondergaan, terwijl hij bovendien tegen het tegenwoordige ontwerp gestemd was, omdat het de bestelloonen behield.

De heer *Michiels van Kessenich* achtte eene vermeerdering van het brieven vervoer als gevolg van de vermindering van het port zeer onzeker. Afschaffing van de belasting op de brandstoffen, van de zegels voor verzoekschriften enz. behoorde aan de verlaging van het brievenport vooraf te gaan; en de gelden, welke de regering zou willen opofferen, moesten liever tot afschaffing van de bestelloonen aangewend worden.

De heer *de Vos van Steenwyk* was de eerste redenaar, die ten gunste van het wetsontwerp sprak. Hij wees aan, dat men door het aannemen der postwet in 1850 en der wijzigingswet in 1855 den weg had ingeslagen die tot het tegenwoordige wetsontwerp moest leiden, en dat in de wet zelve hare herziening gebiedend was voorgeschreven. Daar het doel van het staatsmonopolie van het brievenvervoer alleen kon zijn eene vergoeding voor bewezen diensten te ontvangen, kon de betrekkelijk geringe opoffering van vier ton gouds zoo zwaar niet bij hem wegen.

De heer *van der Lek de Clercq* verkeerde op dit oogenblik nog in onzekerheid. Terwijl hij aan den eenen kant een voorstander van elke vermindering eener belasting was, zou hij het aan den anderen kant betreuren, indien door dit wetsontwerp voor het vervolg elke verbetering in het postwezen werd tegengehouden. Zijn grootste bezwaar had hij tegen het bestelloon, dat in sommige provincien wel en in andere niet werd geheven.

De heer *van Rijckevorsel* bestreed de wet, omdat hij vreesde dat deze vermindering van opbrengst andere belangrijke hervormingen zou tegenhouden, vooral de invoering van nachttreinen naar Duitschland.

De heer *Schimmelpenninck van der Oije* verklaarde zich tegen, voornamelijk, zoo ver men uit den omhaal zijner woorden kon afleiden, op grond van de groote onzekerheid, waaraan onze financien in de volgende jaren zouden blootstaan en van de te verwachten hervormingen in het belastingwezen, waarvan het algemeen, zijns inziens, meer nut zou trekken.

De heer *van der Oudermeulen* was het tweede lid, dat een gunstige gezindheid voor het wetsontwerp aan den dag legde.

Naar zijne overtuiging zou het verlies, hetwelk de schatkist zou ondervinden, binnen veel korteren tijd worden vergoed dan zelfs de minister van financien zich voorstelde. Uit de verwerping dezer wet zou op zich zelf geene betere postverbinding met het buitenland voortvloeijen, zoo dat, als men dat doel beoogde, dit door de verwerping niet zou worden bereikt.

De heer *Cost Jordens* was de derde en de heer *Hartsen* de vierde verdediger der wet. Deze laatste achtte het onbillijk, dat de kosten van vervoer van brieven op groote afstanden even veel bedragen zouden als op kleine, maar zou toch zijne stem aan de wet schenken omdat aan het uniformport vele voorwaarden verbonden waren en uit hare aanneming met bijna eenparige stemmen in de tweede kamer, bleek dat zij algemeen gewenscht werd; hij wenschte maar gerustgesteld te worden, dat deze wet de verbetering van het buitenlandsche postwezen niet zou praejudiciëren.

De heer *van Tets van Goudriaan*, minister van financien, stelde in een helder licht, dat deze wet in niet het minste verband stond met het vraagstuk der buitenlandsche postverbinding. Hij zou gaarne de nachttreinen op den Rijnspoorweg ingevoerd zien, doch achtte zich niet geregtigd de buitensporige offers, die hiervoor gevorderd zouden worden, te brengen, — offers, zoo hoog, dat de maatschappij zelfs geene bepaalde som durfde noemen, maar die men wel kon beoordeelen uit de omstandigheid dat die maatschappij voor de dagdienst der posterijen met hare treinen f 170,000 's jaars eischt, terwijl de kosten van het overige brievenvervoer op alle wegen door ons geheele land, de voetboden er in begrepen, slechts f 410,000 bedragen.

De noodzakelijkheid dezer wetsvoordragt betoogde de minister nog door een beroep op het gebiedend voorschrift der vigerende postwet zelve, dat zij over vijf jaren moest worden herzien.

De bestelloonen wenschte de regering trapswijze zoo veel mogelijk te verminderen, hetgeen reeds op vele plaatsen geschied was.

Wat het afschaffen van sommige belastingen betrof, oordeelde de minister dat het thans de gelegenheid niet was om daarover in beschouwingen te treden; doch hij herinnerde nogmaals, dat het hier slechts een tijdelijk, en geenszins een duurzaam verlies gold.

Eindelijk meende de minister bij deze openbare beraadslaging geen oordeel te moeten uitspreken over de handeling van een ambtenaar der posterijen, die in een brief aan de leden der kamer den ongunstigen toestand van het postwezen in kleine gemeenten had geschetst. De regering zou die handeling weten te waarderen, maar hier wilde zij ten minste zeggen, dat zij die handeling zeer onbehoorlijk vond.

Na nog eenige discussie, waarbij verschillende leden hunne argumenten weder herhaalden, maar niet veel nieuws wisten bij te brengen, terwijl zij nog kortelijk door den minister beantwoord werden, werd de postwet in stemming gebragt en met 20 tegen 12 stemmen verworpen.

Voor, de heeren Hartsen, Hartevelt, Cremers, Blankenheym, van Sasse van Ysselt, van der Oudermeulen, Cost Jordens, de Vos van Steenwijk, van Nispen van Pannerden, Taets van Amerongen, Tonckens en Philipse (voorzitter).

Tegen, de heeren de Villers de Pité, van Andringa de Kempenaer, van Beeck Vollenhoven, van Eysinga, Bosch van Drakestein, Loopuyt, van Aylva van Pallandt, 't Hooft, van Benthuizen, Huydecoper van Maarsseveen, van Wessem, van Weel, van Heeckeren van Wassenaer, van der Lek de Clercq, van Rijckevorsel, Beerenbroek, Michiels van Kissenich, Rijsterborgh, van Swinderen, Schimmelpenninck van der Oije en van Meeuwen.

Afwezig, de heeren Fransen van de Putte, Sassen, van den Dries, van Rhemen van Rhemenshuizen, Boreel van Hogelanden, van Goltstein van Oldenaller en van Royen.

Daarna is de kamer tot nadere bijeenroeping gescheiden.

VERSLAGEN DER TWEEDE KAMER.

Wetsontwep tot regeling der zamenstelling en bevoegdheid van den raad van state.

In de meeste afdeelingen had men gewenscht te dezer gelegenheid iets te vernemen omtrent de zienswijze der regering betrekkelijk de (bij het tweede lid van art. 150 der grondwet bedoelde) wet tot regeling der geschillen van bevoegdheid tusschen de administratieve en regterlijke magt.

Over het geheel had deze wet betrekkelijk den raad van state een gunstigen indruk op de leden gemaakt. Die gunstige beoordeeling was niet onverdeeld. Volgens enkele leden was de regeling der administratieve regtsmagt het zwakste punt der wet, en andere beschouwden het als een hoofdgebrek dat de raad van state bij deze wet zijn karakter van raad des konings niet genoegzaam behield. Anderen echter meenden dat de raad van state niet is een bijzondere raad van den persoon des konings, maar een constitutionele raad, een raad die de regering, waarvan de koning het hoofd is, ten dienste staat.

Enkele leden verklaarden zich tegen de hoofdstrekking der wet. Hun bezwaar was, dat daarbij in meer dan ééne rigting uitbreiding aan den werkkring van den raad van state was gegeven, terwijl, naar hun gevoelen, inkrimping en vereenvoudiging het streven had moeten zijn. Die verkeerde strekking straalde inzonderheid door in de bepaling van art. 26 omtrent de splitsing van den raad in afdeelingen, die met bepaalde ministeriële departementen in verband zouden staan; in de bevoegdheid, bij art. 25 aan den raad gegeven, om ongevraagd voordragten aan den koning over onderwerpen van wetgeving en bestuur te doen, enz.

Men wenschte mededeeling van de bestaande reglementen van den ministerraad en van die welke de werkzaamheid van den raad van state beheerschen.

Het wel eens geopperde denkbeeld om den raad van state nader te hooren, wanneer in een wetsvoorstel gedurende den loop der behandeling wijzigingen zijn gebragt, vond geen bijval, omdat zulks een noodlottig tijdverlies zou veroorzaken en de grens tusschen meer of minder belangrijke wijzigingen niet kan getrokken worden.

Met betrekking tot het getal leden van den raad, wenschte men dat de regering niet een maximum bepalen, maar terstond het volle getal benoemen zou, opdat het ligchaam terstond compleet zou wezen. De raad van state moest geen toevlugtsoord voor uitgediende staatsambtenaren zijn. Zulk eene benoeming moest ook niet beschouwd worden als de vervulling van eene vroeger, bij de aanvaarding van een ander ambt, gemaakte voorwaarde.

Er heerschte verschil van gevoelen over het getal leden, waaruit de raad moest bestaan. Terwijl sommigen niet verder dan twaalf wilden gaan, achtten anderen vijftien te naauwernood voldoende, met het oog op de afdeelingen waarin de raad zal moeten gesplitst worden. Dit getal zou dan alleen genoegzaam zijn, wanneer dat der afdeelingen zoo veel mogelijk wierd ingekrompen, en die afdeelingen zelven weinig talrijk waren. Dat deze geenszins aan hare bestemming zouden kunnen beantwoorden, indien de leden niet, althans gedurende geruimen tijd achtereen, het hoofd van een bepaald departement van algemeen bestuur voor de redactie van wetten en algemeene maatrelen van inwendig bestuur ter zijde bleven staan, scheen niet twijfelachtig. Veel zou afhangen van de vraag, of aan het verlangen voldaan wierd, om de afdeeling voor het zoogenaamde „contentieux administratif" uit vaste leden zamen te stellen, die niet afwisselden.

Sommige leden vonden iets bedenkelijks in het verleenen van zitting in den raad aan de prinsen van het koninklijk huis, buiten den prins van Oranje. Zij vreesden, dat een prins van den bloede niet ligt een gevoelen over regeringszaken zou uitbrengen, hetwelk hij wist dat aan het hoofd van het vorstelijk huis of aan den vermoedelijken erfgenaam der kroon onaangenaam zou zijn: zouden, indien hij het deed, daaruit niet gevolgen kunnen ontstaan, belemmerend voor de publieke dienst? Anderen oordeelden die vrees overdreven. Doch, als aan de prinsen van den bloede zitting in den raad wordt verleend, waarom hun dan ook niet eene beslissende stem toegekend? Hierop werd geantwoord, dat dit de gelijkheid van regt en invloed, die tusschen de leden onderling behoort te bestaan, zou verbreken.

In verband met het gevoelen, dat aan den raad van state eene zelfstandige, absolute regtspraak in geschillen van bestuur behoort te worden opgedragen, werd door sommigen het denkbeeld voorgestaan, dat althans de leden, meer uitsluitend met deze regtspraak belast, voor hun leven moesten worden benoemd.

Men wenschte, dat de bezoldiging der leden van den raad bij deze wet zou worden vastgesteld, ook in het belang der regering, daar alle klagten over het tractement dan op het voorschrift van de wet zouden moeten afstuiten.

De toevoeging van staatsraden in buitengewone dienst tot den raad vond bij sommige leden bestrijding. Het kwam hun nutteloos voor, omdat volgens art. 14 deskundigen in den raad kunnen worden geroepen. In ieder geval moesten de buitengewone staatsraden niet tot deelneming aan eenige administratieve regtspraak worden geroepen.

Men vond het vreemd, dat de wet geene enkele persoonlijke voorwaarde van benoembaarheid voor de gewone leden van den raad bevat. De overgroote meerderheid verklaarde zich tegen de benoembaarheid als zoodanig van krijgslieden in werkelijke dienst. Acht men het nuttig een krijgsman in den raad te roepen, hij doe afstand van zijne betrekking bij de zee- of landmagt. Men vroeg ook waarom er, terwijl de bij den raad te plaatsen commiesen van staat aan een examen zullen worden onderworpen, voor den secretaris van den raad geenerlei bepaald vereischte wordt gevorderd?

Verbetering.

In het 4e artikel over het zesde zeeuwsche muziekfeest, voorkomende in ons nommer van 30 mei, 3e kolom 15e regel van onder, zijn de woorden „in dit werk" bij de correctie verkeerd geplaatst. De zin moet gelezen worden: Veel beteekenend is echter deze programma-muziek voor de kunstphilosofie, beteekenend ook voor de geschiedenis van den grooten kunstenaar zelf, die niet zonder eenigen grond met de toonschilderingen van Haydn spotte en in dit werk den nachtegaal, kwartel en koekoek niet alleen nabootst, maar hen zelfs in de fluit, hobo en klarinet partijen heeft aangegeven.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 31 mei. In de zitting van het hoogerhuis van gisteren, heeft lord Wodehouse verklaard, dat volgens bij de regering ontvangen mededeelingen, het opperhoofd der drusen, Said bey, te Beyrout eenen natuurlijken dood gestorven en geenszins vergiftigd was, en dat het voorstel tot benoeming van een christelijk gouverneur van den Libanon in overweging, maar deswege nog geen besluit genomen was.

Bij de beraadslaging van het lagerhuis over de afschaffing der belasting op het papier, heeft lord John Russell gezegd: „Ik moet verklaren dat ik noch met opzigt tot Amerika, noch ten aanzien van Frankrijk of eenig ander land eenige stoornis van onze vriendschappelijke betrekkingen voorzien kan. Ik voorspel niet dat de vrede onder alle omstandigheden behouden zal blijven, maar aller gezindheid jegens Engeland is vriendschappelijk, en er is geenerlei vraagstuk aanhangig, hetwelk eene botsing waarschijnlijk maakt."

— Heden is een amendement tegen de afschaffing van het regt op het papier met 296 tegen 281 stemmen verworpen. De regering heeft dus eene meerderheid van 15 stemmen gehad.

Rusland.

Het Journal de St. Petersbourg bevestigt dat de minister van oorlog, generaal Suchosanett, tijdelijk belast is met het bestuur van Polen, met de regten van eenen stedehouder des

keizers. Zijne betrekking van minister van oorlog zal inmiddels door den adjunct-minister, generaal Milutin, worden waargenomen.

— Prins Michel Gortschakoff, de tweede van de drie broeders van den zelfden naam, is overleden aan eene longontsteking. Men zegt dat de verdrietelijkheden, hem door de jongste gebeurtenissen van Warschau berokkend, zijn dood verhaast hebben. Hij was in 1795 geboren. Gedurende den oorlog tegen de turken in 1828 onderscheidde hij zich zeer, even als in den veldslag bij Grochow in Polen en in den hongaarschen oorlog. In februarij 1855 werd hij benoemd tot opperbevelhebber van de russische troepen in de Krim. Hij was het die den tegenstand van Sebastopol zoo lang rekte en den aanval van 18 junij op den beruchten Mamelon vert zoo noodlottig deed worden voor de geallieërden.

Duitschland.

Weenen 1 junij. Men schrijft uit Pesth dat de baron Vay, kanselier voor Hongarye, na zijne terugkeering in die hoofdstad aan de leden van den landdag te verstaan zou gegeven hebben dat zij de beraadslagingen over het adres zoo veel mogelijk op de lange baan moeten schuiven, naardien hij voor zich de hoop niet opgegeven heeft om middelerwijl nog een grondslag voor onderhandelingen met de regering te vinden.

De discussie, die zich tot hiertoe steeds door kalmte had gekenmerkt, schijnt in de zitting van heden een veel onrustiger karakter te hebben aangenomen. Althans volgens een telegram uit Pesth hebben zes en veertig afgevaardigden. die ijverden voor de inzending van een adres, hun ontslag genomen, welke maatregel door een afgevaardigde van tegenovergestelde rigting een partij-manoeuvre werd genoemd. Het valt moeijelijk zonder nadere omstandige berigten te oordeelen over het gewigt van dezen stap.

Berlijn 31 mei. Het huis van afgevaardigden, hetwelk thans de begrooting van oorlog behandelt, heeft eergisteren een voorstel der commissie, strekkende om de door de regering aangevraagde gelden tot vermeerdering der kadettenscholen niet toe te staan, met groote meerderheid aangenomen. Daarentegen is een ander voorstel verworpen, hetwelk strekte om de sterkte der infanterie gedurende de wintermaanden met 40,000 man te verminderen, waardoor eene bezuiniging van een half millioen rijksdaalders zou verkregen worden.

— In de zitting van den duitschen bondsdag van heden is door die bondstaten, wier afgevaardigden te Würzburg eene conferentie tot overweging van de militaire aangelegenheden des bonds hebben gehouden, met uitzondering van Baden, eene door hen onderling opgemaakte overeenkomst aan de vergadering voorgelegd. Baden heeft een ander voorstel gedaan, volgens hetwelk, in geval Pruissen en Oostenrijk beide of eene van die mogendheden hare gansche krijgsmagt ten dienste van den bond bezigen, aan die mogendheid of aan beide het opperbevel over het geheele bondsleger zonder beperking zou worden opgedragen. Vervolgens zijn de voorstellen der commissie voor de verbetering der duitsche handels wetgeving aangenomen.

— De regering van Hannover heeft thans bij officiële circulaire de conferentie tot eindregeling van den afkoop der Stadertol bijeengeroepen tegen den 17 junij.

Berlijn 1 junij. De tweede kamer heeft heden met 159 tegen 98 stemmen de credieten toegestaan, welke door de regering voor de reorganisatie en de vermeerdering van het leger zijn aangevraagd.

Belgie.

De senaat heeft jl. woensdag en donderdag beraadslaagd over de voordragt der regering, strekkende om van wege den staat of met zijne ondersteuning eene nieuwe reeks van openbare werken (spoorwegen, kanalen, eene vlugthaven te Blankenberg op de vlaamsche kust enz.) te ondernemen of te voltooijen. De geheele voordragt is met 33 stemmen tegen ééne aangenomen, terwijl twee leden zich van stemmen onthielden.

De senaat is daarop uiteen gegaan. De kamers zullen, ten zij er onvoorziene omstandigheden oprijzen, vóór de sluiting der wetgevende zitting niet weder bijeen komen.

— Door den Moniteur is thans het officieël berigt medegedeeld, dat de heer Frère Orban aan Z. M. den koning ontslag heeft gevraagd als minister van financien.

Frankrijk.

Parijs 31 mei. Het reeds lang besproken wetsontwerp tot wijziging der wetgeving op de drukpers is door de regering bij het wetgevend ligchaam ingediend. Het blijkt dat de geruchten, omtrent zijn vermoedelijken inhoud verspreid, vrij juist waren, en reeds spreekt men van het voorstellen van verschillende amendementen. Gedeeltelijk verwacht men die van den heer Jules Favre en eenige leden van gelijke zienswijze, anderdeels van minder radicale leden. De openbare meening is echter van oordeel dat de wet met algemeene stemmen zal worden aangenomen en dat de amendementen, onverschillig van welke zijde ze komen, dus weinig kans op goed slagen hebben.

Er wordt voorts ook een wetsontwerp te gemoet gezien tot organisatie van onze nieuwe kolonien, namelijk van Saigon in het gewest Cambodge van Neder-Cochinchina. Verder moet er, op grond van bepalingen in het traktaat met China, gedacht worden aan de daarstelling van eenige etablissementen op de kusten van het hemelsche rijk, onder de benaming van christelijke instellingen. Deze zouden strekken als punten voor het innemen van nieuwe victualie door onze marine, en men zou er hoofdkerken mogen stichten met zendelingen, terwijl er tot zekerheid eene bezetting van maritieme gendarmerie zou achterblijven.

— Het wetgevend ligchaam heeft eergisteren mededeeling ontvangen van een keizerlijk besluit, waarbij de wetgevende zitting van dit jaar, welke naar den door de constitutie gestelden regel den 4 mei had moeten eindigen en door den keizer tot den 4 junij is verlengd, wederom verlengd wordt, en wel tot den 19 junij.

De commissie tot onderzoek der staatsbegrooting voor 1862 heeft eindelijk haar rapport uitgebragt. Het wetgevend ligchaam zal de openbare beraadslaging daarover in het midden dezer week aanvangen.

Het gemelde rapport is in den geest des gouvernements gesteld; evenwel heeft de commissie voorgedragen verscheidene posten van de begrooting te verminderen, en ook dienstig geacht den wensch naar het behoud des vredes, naar spaarzaam en voorzigtig gebruik van 's lands geldmiddelen en naar politieke vrijheid aan het gouvernement, in zeer bescheiden bewoordingen, te kennen te geven.

— HH. MM. de keizer en keizerin zijn gisteren namiddag naar Fontainebleau vertrokken. Men verzekert, dat Z. M. zich gedurende eenige dagen aan de behandeling van zaken zal onttrekken, om de laatste hand aan zijne levensgeschiedenis van Julius Cesar te leggen. HH. MM. zullen gedurende eene maand te Fontainebleau blijven. De avondbladen melden, dat er geene serie van uitnoodigingen zal plaats hebben, maar alleen individuële invitatien zullen geschieden, en dat men zich bij een beperkten kring zal bepalen.

H. M. de keizerin zal zich later naar de Pyreneën te St. Sauveur, en voorts naar San Sebastian begeven, alwaar zij de koningin van Spanje zou ontmoeten. Dit zal evenwel niet vóór de maand julij kunnen zijn, daar de bevalling der koningin tegen het einde van junij wordt te gemoet gezien.

— Prins Napoleon zal waarschijnlijk heden naar Toulon vertrekken om zich aldaar voor zijne reize in te schepen. Het schijnt echter dat de keizer hem bepaald heeft verboden Italie te bezoeken. Die reis zou zich nu alleen bepalen tot eene inspectie der kusten van Afrika met inbegrip van Marokko. Zijne echtgenoot, prinses Clotilde zal door hem geleid worden naar Lissabon, om van daar alleen met het jagt Reine Hortense naar haren vader te Turyn te gaan.

— De behandeling van het appèl in de zaak van de familie Patterson, wegens de erfenis van prins Jérome, welke op den 3 junij was bepaald, is tot den 24 dezer maand uitgesteld.

— Reeds heeft het gerucht geloopen dat veler vreeze wel eens zou kunnen bewaarheid worden, dat namelijk de jongste oneenigheid in den boezem der vrijmetselarij, bij gelegenheid der verkiezing van een grootmeester-nationaal, zou leiden tot een onvoorwaardelijk verbod van die broederschap en van eenige andere instellingen die, hoewel van geheel verschillende strekking, voor nog gevaarlijker gehouden worden. In den ministerraad moet daarvan ernstig sprake geweest zijn, doch het denkbeeld is voorshands verworpen.

— De telegraaf meldt dat de conferentie voor de syrische aangelegenheden te Konstantinopel eene derde zitting heeft gehouden. Turkye treedt toe tot het voorstel van Frankrijk om een eenig christelijk opperhoofd in den Libanon te benoemen. De markies de Lavalette wordt tegen het einde der maand junij verwacht.

— Prins Murat is thans gedagvaard om voor de regtbank te verschijnen in zijne kwaliteit als directeur der maatschappij van aandeelhouders in het gebouw van het groot-oosten van Frankrijk, zijnde alle vrijmetselaars. Deze hebben tegen hem eene aanklagt ingediend, op grond van de drie navolgende: 1. dat hij zich in 1858 heeft verbonden tot eene jaarlijksche uitloting van — en aflossing der uitgelote — aandeelen, zonder dit nog is geschied; 2. dat hij zich ten dien einde had verbonden tot het opnemen eener som van 30,000 francs, zonder dat men tot nog toe van dit bedrag iets vernomen heeft, en 3. dat de administratie sedert 18 maanden geene rente heeft uitbetaald, terwijl de onroerende goederen, die namens de maatschappij zijn aangekocht, nog niet betaald zijn en de verkooper ten dien aanzien thans zijne regten wil doen gelden.

Parijs 2 junij. In den Moniteur wordt heden de volgende nota bekend gemaakt. De godsdienst kwestien hebben aanleiding gegeven tot discussien, waarvan de regering heeft gemeend de vrijheid niet te moeten belemmeren, ofschoon zij er de hevigheid somwijlen van heeft betreurd. Die discussien schijnen echter een hartstogtelijker karakter te gaan aannemen. Heftige aanvallen worden dagelijks in dagbladen en brochures tegen de roomsche geestelijkheid gerigt. De regering, wier pligt het is om de godsdienst te doen eerbiedigen, noodigt de schrijver uit om gematigd te zijn. Zij is besloten om zoodanige aanvallen welke in strafbare delicten zouden ontaarden, te beletten. De minister van justitie heeft aan het parket twee brochures overgeleverd, waarin de misdaden, wanbedrijven en schandalen van de geestelijkheid worden bloot gelegd, benevens eenige kleine alhier gedrukte boekjes.

— Volgens het dagblad Le droit zullen de heeren Mirès en Solar op den 6 junij voor het correctioneel geregtshof te regt staan, ter zake van opligting, misbruik van vertrouwen en uitdeeling van onevenredige dividenden. De leden van den raad van toezigt zijn gedagvaard als burgerlijk verantwoordelijk.

Italie.

De kamer van afgevaardigden te Turyn heeft van de regering verscheiden voordragten tot het aanleggen van spoorwegen ontvangen, waaronder een van Ancona naar San Banedetto del Tronto.

Volgens het dagblad L'Italie heeft de commissie der kamer welke het door Garibaldi voorgedragen plan tot wapening der natie onderzocht heeft, eenstemmig besloten de vorming van 220 bataillons nationale garde, bestaande uit personen van 35- tot 40jarigen ouderdom, voor te slaan.

Blijkens eene mededeeling van het regeringsblad heeft het sardinische gouvernement aan de beijersche, wurtembergsche en mecklenburgsche consuls de vergunning tot het uitoefenen hunner functien onttrokken, dewijl zij weigerden bewijsstukken met het opschrift Koningrijk Italie aan te nemen.

— Weder wint het gerucht veld dat Frankrijk zeer spoedig zal overgaan tot eene erkenning van het koningrijk Italie. Eerst zou graaf Arese nog eene reis naar Parijs ondernemen, alwaar hij in last moet hebben om de officiële mededeeling over te brengen der inrigting van den nieuwen staat. Onmiddelijk daarop zou de ridder Nigra de betrekking aanvaarden van gezant van den koning van Italie bij het hof der Tuilerien.

— De zitting der kamer van afgevaardigden is verdaagd tot woensdag.

— Naar men beweert, hebben de oostenrijksche en spaansche regeringen aan die van Frankrijk eene schikking voorgesteld van de romeinsche kwestie, waarbij de waarborging van het erfgoed van St. Petrus aan den paus de grondslag uitmaakt, terwijl dat voorstel gepaard ging met de verklaring, dat elke schikking buiten hare medewerking door haar niet erkend zou worden. De heer de Thouvenel moet dit voorstel van de hand gewezen hebben.

— Graaf di Cavour is wederom plotseling ongesteld geworden, zoo dat men hem heeft moeten aderlaten.

— Uit Turyn wordt aan L'indépendance belge berigt dat keizer Napoleon aan koning Victor Emmanuel over de oplossing der romeinsche kwestie een brief geschreven heeft, die in de hooge kringen der hoofdstad van Italie een gunstigen indruk maakte en den 27 door den koning beantwoord werd.

— Berigten uit Rome van 29 dezer zeggen dat zich in die stad een bourbonneesch comité, onder een godsdienstigen naam, heeft gevormd, dat den graaf Trapani tot voorzitter, den heer Clary tot secretaris en vele beambten der pauselijke policie tot raadsleden heeft.

Handelsberigten.

Meekrapprijzen.

Rotterdam 3 junij.

Er werd heden weinig geveild, doch er bestond redelijke kooplust. De prijzen bleven onveranderd.

Graanmarkten.

Amsterdam 3 junij.

Tarwe en gerst onveranderd.
Raapolie op zes weken f 40¼. Lijnolie op zes weken f 32¾

Rotterdam 3 junij.

Tarwe en boekweit waren heden 20 cent, rogge 10 cent lager. Voor het overige ondergingen de prijzen geene belangrijke wijziging.

Axel 1 junij.

Tarwe f 9,55 a f 10,60; Rogge f 6,55 a f 6,80; Wintergerst f 6,55 a f 6,90; Zomer dito f 5,85 a f 6,05; Haver f 3,55 a f 4,20; Paardeboonen f 7,45 a f 8,05; Duiveboonen f 8,40 a f 8,65; Bruineboonen f 7,45 a f 11,20; Groene erwten f 8,40 a f 10,25; Gele dito f 7,45 a f 9,35; Graauwe dito f 8,40 a f 10,25; Boekweit f 7,95 a f 8,40, per mud.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 3 junij.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½	pct.	63⅜
	dito Nationale dito	3	„	75½
	dito dito dito	4	„	98¾
	Aand. Handelmaatschappij . . .	4½	„	135
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5	„	103
	Certific. Hope & co.	4	„	77
	dito dito 1855, 6de serie.	5	„	95¼
	dito	6	„	55⅝
	Aand. spoorweg			193
	Leening 1860.	4½	„	89½
Polen.	Schatkistobligatien	4	„	—
Spanje.	Obligatien	1¾	„	43⅜
	dito binnenlandsch	3	„	48¾
	Certific. coupons bewijzen			—
	Crediet instelling			—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek . .	5	„	47½
	dito amsterdamsche	5	„	70
	dito nationale	5	„	55
	dito 1847/1852	2½	„	25¼
	Bank actien	3	„	675
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½	„	53⅜
Portugal.	Obligatien	3	„	47⅛
	dito nieuwe	3	„	46⅜
Grenada.	dito			15⅛
Venezuela.	dito	2½	„	18⅛
Illinois.	dito	7	„	88¼
Mexico.	dito	3	„	20⅛

Londen, 1 junij, ten 12 ure. Consols 91⅛.
Weenen, 31 mei. (slotprijzen) Metalliek 5 pct. 68,50.
Parijs, 1 junij. (slotpr.) 4½ pct. compt. —,— 3 pct. 69,35

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 30 mei.

Metalliek f 21,07½; Napelsche f —,—; Diverse engelsche in £ f 11,85; Engelsche Russen f 11,85; Fransche f 55,75; Belgische f 56,—; Pruissische f 34,87½; Spaansche piasters f —,—; Spaansche coupons per fr. f —,—; Hamb. Russen f 32,87½; Russische in zilveren roebels f 33,37½; Poolsche in fl. f 27,12½; Nationale metalliek f 29,35; Dollars f —,—

Boekbeschouwing.

De academische opvoeding, in verband met de jongste gebeurtenissen in Delft. Leijden, Jac. Hazenberg Cz., 1861.

Wanneer jaarlijks het verslag over het onderwijs door de regering aan de vertegenwoordiging wordt overgelegd, wordt het telken jare beantwoord met een nieuwen aandrang om toch eindelijk eens tot de regeling van het middelbaar en hooger onderwijs over te gaan. Wie bekend is met den toestand van beide, weet dat zulke verzoeken iets meer dan overbodige goede werken zijn. Ons middelbaar en hooger onderwijs verkeert in een toestand van halfheid en onzekerheid, die, voor het onderwijs zelf schadelijk, op de juiste waardering van

die hoogst gewigtige elementen der volksbeschaving een zeer ongunstigen invloed uitoefent. De verschillende koninklijke besluiten, nu en dan tot regeling van bijzondere punten uitgevaardigd, bewijzen dat de groote behoeften door de regering zelve worden gevoeld, maar tevens dat de bezwaren aan de afdoende regeling verbonden, zoo vele en zoo groot zijn, dat zij terugschrikt om voor het oogenblik een bepaald stelsel van onderwijs te omhelzen en in te voeren.

Voor ieder, die geen vreemdeling is op het gebied van onderwijs, en weet, hoe de meest strijdige gevoelens door de bekwaamste mannen worden voorgestaan, is zulk eene huivering te begrijpen. Niet te min is het even duidelijk, dat al de bijzondere beschikkingen slechts het tal van moeijelijkheden vermeerderen en de eindelijke regeling, die hoe lang ook verschoven, toch eenmaal plaats grijpen moet, bijkans tot eene onmogelijkheid maken. Afschaffing van oude wetten, wier nutteloosheid algemeen erkend wordt, is gemakkelijk; doch bepalingen, die sinds korten tijd in werking zijn getreden en over wier doelmatigheid de kortheid van toepassing verbiedt een juist oordeel te vellen, op eenmaal op te heffen, is niet doenlijk, dan door kwetsing van allerlei bijzondere belangen. Het plan bijv. tot eene gedeeltelijke kazernering der studenten aan de delftsche akademie, dezer dagen vastgesteld, heeft, volgens de dagbladen, den delftschen gemeenteraad doen besluiten een gebouw daartoe beschikbaar te stellen en in te rigten. Zal de regering, als het hooger onderwijs wordt geregeld en, gelijk wij hopen en verwachten, bij die gelegenheid het zonderlinge denkbeeld van kazernering door de vertegenwoordiging wordt afgekeurd, dan niet verpligt zijn de stad Delft voor de gemaakte onkosten schadeloos te stellen? De billijkheid zal het vorderen. Maar hoe billijk ook, zulk een maatregel is juist niet in het voordeel van den staat. Waarom dan voortgegaan op den ongelukkigen weg van broksgewijze verbetering, van het voortdurend lappen, het zetten van nieuwe lappen op een oud kleed? Het is beter een geheele regeling in te voeren, die misschien niet aan de hoogste wenschen voldoet, maar niet te min de gelegenheid geeft om later naar de zich openbarende behoeften op de gelegde grondslagen voort te bouwen, en aan te vullen wat zal blijken aanvulling te behoeven.

Men bewere niet, dat men thans op zulk eene wijze werkzaam is. De beginselen toch, waarvan men is uitgegaan bij den jongsten maatregel ten aanzien der delftsche akademie, zijn van dien aard dat men ze zonder eenigen twijfel later ontrouw zal worden. Het denkbeeld van kazernering der delftsche studenten, die in september 1863 aan de akademie zich zullen aanmelden, en wel bepaaldelijk van de afdeeling oost-indische ambtenaren gedurende de twee eerste studiejaren, is onwetenschappelijk, en niet maar onverschillig en nutteloos, maar hoogst schadelijk.

De oost-indische ambtenaar, geplaatst te midden van eene bevolking, van welke hij zich niet alleen door kleur, maar door hoogere ontwikkeling onderscheidt, moet een zelfstandig man zijn. Niet als de militair slechts tot het opvolgen van de bevelen van hooger hand geroepen, zijn er tallooze gevallen, waarin hij naar zijn eigen oordeel, op eigen verantwoordelijkheid moet handelen. De oost-indische ambtenaar moet er in kennis en in karakterontwikkeling boven de inlanders staan. Beide zal het stelsel van kazernering hem niet geven, maar rooven. De broeikast-geleerdheid, door eene militaire uniforme opleiding verkregen, wekt eenzijdigheid en afhankelijkheid. Ware wetenschap en zelfstandigheid worden op den drabbigen grond van dwang niet geteeld.

Volkomen juist zijn de opmerkingen van den schrijver der brochure, wier titel we boven deze regelen schreven. „De kazerneering verzwakt het vertrouwen op eigen kracht, omdat zij die negeert; zij haat zelf-handelen, omdat zij, en dit is haar wezen, usurpeert; in één woord, zij maakt machines, waar de vrijheid menschen maakt. Maar grooter en ernstiger nadeel, een kwaad dat het geheele zieleleven aantast is dit, dat zij het morele zelfbewustzijn vernietigt. Niet alleen, dat zij minder bruikbare menschen levert, maar zij maakt den geest vreemder aan zich zelf. Men blijft als het ware niet meer aansprakelijk voor zich zelf: men moet zich overgeven aan toezigt, welnu, dat blijve dan ook verantwoordelijk, men legt er zich bij neer, men vervalt in een apathie, die zelfs het meest kiesche gevoel van eer zal verstompen." ...... „Dwangmaatregelen dooven de ambitie uit. Men vervult zijn pligt, of men laat dien en men wordt gestraft — men is quitte. Het is niet meer de edele eerzucht, die telkens het doel hooger stelt — men vervalt in eene onverschilligheid, eene slaperige tevredenheid, als men ook maar het middelmatige doet." ..... „Waar blijft de liefde voor de wetenschap, die den student deze doet lief hebben ter wille van haar zelve, wanneer de studie hem wordt voorgesteld als een harde pligt, ik zou bijna zeggen als een noodzakelijk kwaad. Want bij het sombere licht eener doodsche uniformeteit verschijnt alles als dwang; men werkt niet omdat men werken wil, maar omdat men moet; men doet zijn pligt uit de physieke onmogelijkheid van dien na te laten, men is goed uit absentie van het kwaad."

De voorstanders van den dwangmaatregel wijzen op de groote onzedelijkheid, die naar men zegt, aan de delftsche akademie heerscht. Ook indien de kwaal niet overdreven wordt, gelijk in eene kleine plaats als Delft ligt geschied, is het geneesmiddel nog af te keuren: omdat het niet baten zal en een erger kwaad bereidt. Het is beter dat het jonge bloed gist op jonger jaren, dan dat de zedelijkheid des mans ondermijnd wordt. Tracht het kwaad te weren door zedelijken invloed, maar niet door geweld. Hebben de ongeregeldheden te Breda voor eenige jaren niet bewezen, dat zelfs het strengste toezigt falen kan? Het is mogelijk, dat men de aanstaande oost-indische ambtenaren door strenge kazernering van alle uitspattingen gedurende hun verblijf aan de akademie weerhoudt: maar het is even zeker, dat de gezindheid er niet door versterkt wordt, en dat het gevaar voor de rust der oost-indische bezittingen er door vermeerderd wordt. De uitspattingen, die men in ons land gedeeltelijk — want volkomen is het nimmer mogelijk — zal voorkomen, zullen in later jaren door ambtenaren, dienaren der regering, in de kolonien plaats grijpen. En dan met oneindig erustiger gevolgen. De zedelijke invloed, waarop alle overheersching van alle volken moet berusten, wordt er door in de waagschaal gesteld, en de heilige pligt der christen-volken, om de onontwikkelde natien van het oosten tot grooter ontwikkeling op te leiden, niet volbragt. Wie wil, trooste zich met het woord der onverschilligheid: après nous le déluge; wij voor ons achten het de roeping van elke regering, niet het nageslacht te belasten met de gevolgen harer misstappen, maar het te verrijken met de zegeningen, die de vruchten zijn van een bestuur op de beginselen van zedelijkheid en regt gebouwd.

Advertentien.

Ondertrouwd:

C. DOCKHEER
en
M. C. WILL.

Middelburg,
den 31 Mei 1861.

Eenige kennisgeving.

Getrouwd:

J. JOHANNISSEN Mz.
en
A. STERK.

Goes,
den 30 Mei 1861.

Eenige kennisgeving.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER, Vrouwe M. H. VAN CITTERS — VAN HOEY SCHILTHOUWER.

Heinkenszand, 30 Mei 1861.

Eenige kennisgeving.

Voorspoedig bevallen van eene DOCHTER R. P. VAN DE KAMER, geliefde Echtgenoot van

J. J. BRANDT.

Middelburg,
den 31 Mei 1861.

Voorspoedig bevallen van een' ZOON M. GOUKA — BLONK.

Schiedam, den 2 Junij 1861.

Bevallen van eene DOCHTER C. A. DE GRAAG — INGELSE.

Middelburg, 2 Junij 1861.

Algemeene kennisgeving.

Zoo even hebben wij het smartelijk berigt ontvangen van het overlijden onzer geliefde Tante, de WelEdel-Geboren Vrouwe M. COLSON, Douairière van den WelEdel-Geboren Heer SPITTA, te Homburg, nabij Frankfort a/M. De vaste hoop, dat zij in het vaste geloof in haren Zaligmaker ontslapen is, is voor ons een rijke troost.

Zoutelande, J. T. F. U. LAUTS, V. D. M.
den 31 Mei 1861. N. LAUTS — VAN DEURSEN.

Algemeene en bijzondere kennisgeving voor Vrienden en Bekenden.

Heden overleed, tot onze diepe droefheid, in den ouderdom van 71 jaren, onze geliefde Broeder, de Heer LAMBERTUS VAN SIGHEM, in leven Oud-Burgemeester dezer Gemeente.

Westkapelle, W. VAN SIGHEM.
den 1 Junij 1861.

Heden overleed, tot mijne, mijner Kinderen en Kleinkinderen bittere droefheid, mijn dierbare Echtgenoot, de Heer JACOB LIJBAART, oud 69 jaren en omtrent 5 maanden.

Biervliet, CATOLINA SCHIJVE,
den 1 Junij 1861. Wed. J. LIJBAART.

Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot E. D. KUYCK, na eene allergelukkigste Echtvereeniging van acht-en-derig jaren.

Middelburg, J. MUSCHART.
den 1 Junij 1861.

AANBESTEDING.

De CENTRALE DIRECTIE VAN WALCHEREN, zal op Donderdag den 20 Junij 1861, des middags om twaalf ure, in haar locaal binnen de Abdij te Middelburg in één perceel aanbesteden:

Het opruimen der oude zoogenaamde Witteheul over den Watergang in den Middelburg-Veerschen straatweg, en het bouwen daar ter plaatse eener nieuwe brug met gemetselde landhoofden en een houtendek op ijzeren leggers, met het leveren der vereischte materialen en het daarstellen van eene tijdelijke hulpbrug.

Deze aanbesteding zal geschieden bij enkele inschrijving in massa, op de wijze als in het bestek staat vermeld. Dit bestek en de daarbij behoorende teekening zullen acht dagen vóór de aanbesteding op de Griffie van Walcheren ter inzage van de Gegadigden liggen, en alsdan nadere inlichtingen kunnen verkregen worden bij den Opper-commies der Directie, terwijl op verzoek de vereischte locale aanwijzing zal worden gedaan.

Middelburg 31 Mei 1861.

De centrale Directie voornoemd,
A. CALAND, President.
J. P. VAN VISVLIET, Griffier.

EAU DE ZELANDE,
NIEUW ZEEUWSCH REUKWATER.

Dit aangename REUKWATER, dat de plaats der zoogenaamde Eau de Cologne kan vervangen, door den Ondergeteekende zamengesteld, biedt hij thans het geëerd Publiek aan; het bezit een bijzonder zachten en verfrisschenden reuk, en door zijne scheikundige zuiverheid, blijft er, op een of ander voorwerp gedroppeld en opgedroogd zijnde, een aangename geur over.

Verkrijgbaar in flacons van verschillende grootte van af f 1,20 tot 50 cents.

Middelburg. W. P. VAN DE KAMER,
Apotheker.

DRIE SPUITEN.
J. H. UCHTMANN,

ONTVANGEN witte en gekleurde Glacé Heeren en Dames Handschoenen, Barège Chals en Chals Brodé, — alsmede eene nieuwe zending Zomer-Mantelets.

ASSURANTIE voor Uitloting van Obligatien Rusland 1798/1815, bij IZAAK BOASSON.

De **Tandmeester J. L. PINTO LJz.** heeft de eer zijne geachte begunstigers te berigten, dat hij voor zijn Vak voor een korten tijd naar Londen is vertrokken.

ZWAAR EIKEN TELHOUT

IN LOSSING, gedurende deze week, voor rekening van A. H. INGELSE. Adres Pakhuis Gravenstraat, I 197.

Terstond een **Broodbakkersknecht** benoodigd, van de Prot. Godsdienst, bij B. DE KONING te Veere.

Brieven franco.

De nieuwste uitgave **MUZIJKWERKEN:** Piano, Piano-Zang, Fluit, Viool, Violoncelle enz., ontvangen bij den Boekv. HOUPT. — Op nieuw voorhanden:

Weber, Concertstück — Jubel-ouverture.
Beethoven, Zesde Symphonie (Pastorale).
Frühlingsbotschaft.
Bertelsmann, Garibaldi. Marche caractéristique.
„ Vittorio Emmanuele. Marche triomphe.

ONTVANGEN REGTSTREEKS UIT PARIJS
zeer schoone **STEREOSCOPEN**, met zwaar Kroonglas, alsmede uiterst fijne **Stereoscope Plaatjes**, in vele genres, tot de minst mogelijke prijzen.

J. SIX DIJKSTRA, Gortstraat.

MUZIJKFEESTEN.

Bij DE JONG ZIJLSTRA verscheen: INTEEKENLIJST op eene **groote en uitvoerig bewerkte PLAAT** (het Kerkgebouw gedurende de uitvoering, van binnen).

Dit **Gedenkblad** van het aanstaande zesde Zeeuwsch Muzijkfeest zal door keurige, onbekrompene uitvoering, uitmunten. — Men teekent in voor *f* 1,50 bij den Uitgever DE JONG ZIJLSTRA en verdere Boekhandelaren.

Tot antwoord op de vele aanvragen diene, dat de Plaat door den Kunstschilder J. F. SCHUTZ naar de natuur wordt geteekend, op steen gebragt door den zelfden Graveur die de Platen van het Album van Middelburg bewerkte, ter Steendrukkerij van EMRIK & BINGER te Haarlem.

MUZIJKFEEST

Gedurende de Feestweek zullen in het **Magazijn** van **J. J. CEULEN** verkrijgbaar zijn PHOTOGRAPHISCHE PORTRETTEN, hoofdzakelijk van de meestgevierde TOONKUNSTENAREN uit ons land.

Ook is ontvangen eene nieuwe en fraaije sortering **Albums Photographiques, Encadrements** pour Cartes à visite, **Stereoskopen** en **Plaatjes.**

SOCIETEIT: DE VRIENDSCHAP.

MATINÉE MUSICALE op Woensdag den 5den Junij 1861, des namiddags ten één ure, waartoe HH. Leden, benevens alle Medewerkenden aan het zesde Zeeuwsch Muzijkfeest, en de Leden der Vereeniging voor Zeeuwsche Muzijkfeesten, met hunne Dames, worden uitgenoodigd.

Namens Commissarissen,
J. VAN DE GRAFT, Secretaris.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN MIDDELBURG EN ROTTERDAM.

Uren van vertrek in Junij.

VAN MIDDELBURG:				VAN ROTTERDAM:			
Dingsdag	4	's morg.	9 ure.	Dingsdag	4	's morg.	6 ure.
Woensdag	5	„	9,30	Woensdag	5	„	6
Donderdag	6	„	10	Donderdag	6	„	6
Vrijdag	7	„	11	Vrijdag	7	„	7
Zaturdag	8	„	11,30	Zaturdag	8	„	7
Zondag	9	's midd.	12	Zondag	9	„	7
Maandag	10	„	12,30	Maandag	10	„	10,30
Dingsdag	11	's morg.	6	Dingsdag	11	„	10,30
Donderdag	13	„	6	Woensdag	12	„	10,30
Vrijdag	14	„	6	Vrijdag	14	„	10,30
Zaturdag	15	„	6	Zaturdag	15	„	10,30
Zondag	16	„	6	Zondag	16	„	10,30
Maandag	17	„	6,30	Maandag	17	's midd.	12

SNELPERSDRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.